

**B.A. Semester - 2 (CBCS) Examination**  
**March/April - 2024 (As Per Syllabus Year-2016)**  
**SANSKRIT : P4 PANCHTANTRA-MITRABHED (ELECTIVE-1)**

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

**Instructions:**

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ (અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)
- Que.-1(A) Translate any two of the following paragraph. (08)
- 1) તત્તાવજ્જાનામિ કસ્યાયં શબ્દઃ । ધૈર્યમાલમ્બ્ય વિમર્શયન્ યાવન્મદં ગચ્છતિ તાવદ દુન્દુભિમપશ્યત્ । સ ચ તં પરિજ્ઞાય સમીપં ગત્વા સ્વ્યમેવ કૈતુકાદતાડયત્ । ભૂયશ્ચ હર્ષાદચિન્તયત્- અહો, ચિરાત્રેતસ્માકં મહદ્દ્રોજનમાપતિતમ્ । તન્નૂનં પ્રભૂતમાંસભેદોડસૃગ્મિઃ પરિપૂરિતં ભવિષ્યતિ । તતઃ પુરુષચર્માવગુગુઠિતં તત્કથમપિ વિદ્વાદૈકદેશે છિદ્રં કૃત્વા સંદૃષ્ટમાના મધ્યે પ્રવિષ્ટઃ ।
  - 2) કસ્મિશ્ચિન્નગરાભ્યાસે કેનાપિ વણિકપુત્રે તરુખણ્ડમધ્યે દેવાયતનં કર્તુમારબ્ધમ્ । તત્ર ચ યે કર્મકરાઃ સ્થયત્યાદયઃ, ત મધ્યાહ્નવેલાયામાહારાર્થં નગરમધ્યે ગચ્છન્તિ । અથ કદાચિત્ત્રાનુષંગિકં વાનરયુથમિતચેતશ્ચ પરિભ્રમદાગતમ્ । તત્રૈકસ્ય કસ્યચિચ્છિસ્પિનોદર્ધસ્કાટિતોડજ નવૃક્ષદારુમયઃ સ્તમ્ભઃ રવદિર- કીલકેન મધ્યનિહિતેન તિષ્ઠતિ । એતસ્મિન્નન્તરે તે વાનરાસ્તરુશિખરપ્રાસાદશ્રુકાદારુપર્યેન્તેષુ યથેચ્છયા ક્રીડિતુમારબ્ધાઃ ।
  - 3) અસ્તિ કસ્મિંશ્ચિદવનપ્રદેશે નાનાજલચરસનાથં મહત્સરઃ । તત્ર ચ કૃતાશ્રયો બક એકો વૃદ્ધભાવમુપાગતો મત્સ્યાન્વ્યાપાદયિતુમસમર્થઃ । તતશ્ચ શુક્લમિકણ્ડઃ સરસ્તીર ઉપવિષ્ટો મુક્તાફલપ્રકરસદશૈરશ્રુપ્રવાહૈર્ધરાતલમભિષિચન્ રુરોદ । એકં કુલીરકો નાનાજલચરસમેતઃ સમેત્ય તસ્યઃ દુઃખેન દુઃખિતઃ સાદરમિદમૂચેમામ, કિમદ્ય ત્વયા નાહારવૃતિરનુષ્ઠીયતે । કેવલમશ્રુપૂર્ણનેત્રાભ્યાંસનિઃશ્વાસેન સ્થીયતે ।
  - 4) કસ્મિશ્ચિવાદનાદેશે મહોત્કટો નામ સિંહઃ પ્રતિવસતિ સ્મ । તસ્ય ચાનુચરા અન્યે દીપિવાયતગોમાયવઃ સન્તિ । અથ કદાચિદિતસ્તતોભ્રમભાઃ સાર્યભ્રષ્ટઃ કથનકો નામોષ્ટ્રો દૃષ્ટઃ । અથ સિંહ આહ અહો, અપૂર્વમિદં સત્ત્વમ્ । તજ્જીયતાં કિમેતદ્વારણ્યકં ગ્રામ્યં વા ઇતિ । તત્ત્વત્વા વાયસ આહ- ભોઃ સ્વામિન્ ગ્રામ્યોડયુમુષ્ટ્રનામા જીવવિશેષસ્તવ ભોજ્યઃ । તદવ્યાપાદ્યતામ્ । સિંહ આહ નાહં ગૃહમાગતં હન્મિ ।
- પ્રશ્ન-૧ (બ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભસંહિત સમજાવો. (૦૬)
- Que.-1(B) Explain with reference to the context any two. (06)
- 1) ઉદ્યોગિનં સતતમત્ર સમેતિ લક્ષ્મીઃ ।
  - 2) કિમસાધ્યં બુદ્ધેરસ્તિ ।
  - 3) યદ ગ્રામાન્તે વસત્સર્પસ્તસ્ય સ્યાત્પ્રાણસંશયઃ ।
  - 4) અહં કકુદદ્રુમો નામ રાજા ત્રૈલોક્યેડપિ સજ્ઞાતઃ ।
- પ્રશ્ન-૨ પ્રાણીકથાનો ઉદભવ અને વિકાસ વિશે સમીક્ષાત્મક નોંધ લખો. (૧૪)
- Que.-2 Write a critical note on the origin and development of the fable- literature. (14)
- અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૨ પંચતંત્રકારની શૈલી વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.
- Que.-2 Write a detailed note on the style of the author of 'Panchatantra'

- પ્રશ્ન-૩ સિંહ- શશક કથામાંથી નિષ્પન્ન બોધ નિરુપો. (૧૪)  
Que.-3 Described in the concept of the સિંહ- શશકકથા । (14)  
અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૩ પંચતંત્રનું સાહિત્યકૃતિ તરીકે મૂલ્યાંકન કરો.  
Que.-3 Evaluate literary from of 'પચ્ચતન્ત્રમ્ '  
પ્રશ્ન-૪ પ્રાચીન ભારતીય સાહિત્યમાં પ્રાણીકથાની ઉપાદેયતા જણાવો. (૧૪)  
Que.-4 Necessity of fables in an ancient indian literature. (14)  
અથવા / OR
- પ્રશ્ન-૪ મિત્રભેદમાં નિરુપિત 'સેવકધર્મ' વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.  
Que.-4 Give a brief note about 'સેવકધર્મ' which is part of મિત્રભેદ ।  
પ્રશ્ન-૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)  
Que.-5 Wite a short notes on any two of the following. (14)
- 1) પંચતંત્રનો રચનાકાળ  
Date of પચ્ચતન્ત્રમ્ ' ।
  - 2) મન્દવિસર્પિણી- મલ્કુણકથા ।
  - 3) પચ્ચતન્ત્રમ્ ' શીર્ષકમ્  
The title of પચ્ચતન્ત્રમ્ ' ।
  - 4) અતિથિસત્કાર: ।

\*\*\*\*\*